

CONCEPTUL DE COOPEARE ECONOMICĂ INTERNAȚIONALĂ. COOPERAREA MICRO- ȘI MACROECONOMICĂ

Ion GALAJU, Veaceslav TOFAN

Academia de Studii Economice din Moldova

The global evolution shows, that in international economic relations, classical trade forms are changing permanently; new forms of economic, technical and scientific cooperation appear. A big growth and diversification we can see in cooperation in fields like industry, construction, trade and scientific activities. The concept of international economic cooperation has two levels: microeconomic cooperation and macroeconomic cooperation. Their characteristics is a large complexity of economic relations, including all stages of economic activities (product development, production, financing and selling).

Circuitul economic mondial cunoaște o largă multiplicare și diversificare a fluxurilor economice internaționale. Un element calitativ nou, care ține de esența mutațiilor ce au loc în diviziunea internațională a muncii, cunoaște apariția și dezvoltarea cooperării economice internaționale ca flux economic internațional, ca formă a colaborării economice internaționale. Dezvoltarea cooperării economice internaționale atestă tendința de deplasare a relațiilor economice dintre state din sfera circulației în sfera creării produsului, trecerea de la acțiuni economice relativ izolate și pe termen scurt la acțiuni economice complexe și pe termen lung. Aceste mutații reflectă, de asemenea, adâncirea interdependențelor economice dintre state. Viața internațională arată că în relațiile economice mondiale formele clasice de comerț exterior se schimbă tot mai mult, apar forme noi de cooperare economică, tehnică și științifică. O extindere crescândă și o diversificare crescândă cunoaște cooperarea în domeniile industriei, construcțiilor, comerțului, în activitatea tehnico-științifică ș.a. Acestea constituie în societatea contemporană o formă avansată a relațiilor interstatale.

Deși practica internațională a avansat semnificativ în domeniul schimburilor și formelor de cooperare, se remarcă sensuri diferite, uneori contradictorii sau chiar confuze, ale conceptului de cooperare economică internațională. Înainte de toate, se propune să delimităm în mod clar noțiunea de *cooperare* de cea de *colaborare*, ultima având un conținut și forme mai cuprinzătoare de realizare, care includ, în afară de cooperarea și schimburile comerciale, investițiile internaționale etc. La rândul său, conceptul de cooperare economică internațională cunoaște două niveluri, și anume: cooperarea *microeconomică* și cooperarea *macroeconomică*. Cele două tipuri de cooperare au multe elemente comune. Ele se caracterizează printr-o mare complexitate a legăturilor economice, vizând practic toate fazele de activitate economică (cercetare-dezvoltare, producție, finanțare și comercializare). Atât cooperarea microeconomică, cât și cea macroeconomică presupun un grad înalt de independență a partenerilor. Fiind forme ale colaborării economice internaționale, ambele tipuri trebuie să se întemeieze pe principiile de drept internațional.

Totuși, cooperarea microeconomică și cea macroeconomică se deosebesc prin anumite particularități, foarte importante:

✓ ele se deosebesc prin *subiecții participanți*. Cooperarea internațională macroeconomică are ca subiecți participanți statele (împuterniciții autorizați ai acestora: guvern, ministere, departamente etc.), căpătând caracterul de cooperare economică interguvernamentală. Cooperarea microeconomică este înfăptuită de către unitățile economice sau tehnico-științifice (întreprinderi, firme, instituții etc.);

✓ cele două tipuri se deosebesc prin *factorii care stau la baza apariției și dezvoltării*. Cooperarea economică interguvernamentală a apărut ca o necesitate determinată de interdependențele economice crescânde dintre state, obligându-le să coopereze pentru a pune în valoare noua dimensiune a schimburilor economice externe. Cooperarea internațională între unitățile economice externe se dezvoltă reflectând implicațiile revoluției tehnico-științifice asupra producției;

✓ *obiectivele nemijlocite ale cooperării au caracteristici specifice*. Cooperarea interguvernamentală urmărește crearea de facilități reciproce în relațiile economice și tehnico-științifice în vederea realizării unor programe prioritare de interes național. Cooperarea microeconomică are ca obiectiv imediat obținerea unor avantaje materiale, tehnice sau financiare;

✓ cele două tipuri de cooperare se deosebesc prin *principiile de finanțare a acțiunilor de cooperare*. Cooperarea economică interguvernamentală este finanțată din bugetele statelor, pe când cooperarea microeconomică se bazează pe autofinanțare;

✓ *cadrul instituțional al celor două tipuri de cooperare este diferit*. Cooperarea macroeconomică se realizează pe bază de tratate, convenții, acorduri sau protocoale bi- sau multilaterale și poate fi însoțită de crearea de organe interguvernamentale mixte (comisii sau organizații economice). Cooperarea microeconomică are la bază acordul-cadru de cooperare și contractul economic, care pot lua diferite forme, în dependență de natura cooperării;

✓ cooperările analizate se deosebesc prin *natura normelor de drept internațional*. Astfel, cooperarea interguvernamentală trebuie să se desfășoare pe baza dreptului internațional public. Cooperarea microeconomică are la bază dreptul comercial privat.

Evidențind deosebirile dintre noțiunile de cooperare internațională macroeconomică și microeconomică, se impune să subliniem interdependența proceselor economice pe care se bazează sau pe care le generează cele două tipuri de cooperare economică. Acordurile interguvernamentale de cooperare bi- și multilaterală constituie baza intensificării cooperării între unitățile economice interesate, după cum satisfacerea intereselor acestora din urmă în condițiile unui climat favorabil cooperării stimulează organele guvernamentale pentru a găsi noi forme de colaborare care să faciliteze dezvoltarea schimburilor economice reciproce, inclusiv pe calea cooperării.

Cooperarea economică internațională între unități, firme și corporații a apărut și se dezvoltă pe fondul revoluției tehnico-științifice contemporane și al adâncirii diviziunii internaționale a muncii.

Printre factorii care stau la baza apariției și extinderii cooperării, ca flux economic de sine stătător, se remarcă: mutațiile în diviziunea internațională a muncii; progresul tehnic, care stimulează cooperarea economică în domeniul tehnico-științific; creșterea gradului de concentrare a producției; extinderea posibilităților de comunicare și a mobilității geografice a factorilor de producție; politicile economice ale statelor etc.

Acordurile interguvernamentale de cooperare sunt o reflectare a factorilor obiectivi care acționează în prezent în favoarea dezvoltării cooperării internaționale, creând cadrul economic și juridic pentru adâncirea în continuare a acesteia.

Cooperarea economică internațională se distinge printr-o serie de caracteristici proprii, ca flux economic internațional. Astfel, spre deosebire de comerțul exterior, al cărui obiect de schimb reprezintă un rezultat al specializării formate de-a lungul anilor, cooperarea economică apare pe fondul diversificării economiei, generând noi trepte de specializare în subramuri, legate de progresul tehnic și valorificarea superioară a resurselor naturale și umane. Dacă, în cazul comerțului exterior, punctul de plecare a lanțului legăturilor economice este specializarea, cooperarea are ca punct de plecare diversificarea, generând noi trepte de specializare și noi posibilități de comerț exterior. Totodată, spre deosebire de comerțul exterior, care fixează specializarea și structurile economice existente sau le modifică foarte puțin și într-o perioadă îndelungată prin efectele indirecte ale circulației mărfurilor, cooperarea este o cale mai directă, care poate influența în termen relativ scurt progresele dorite în structura economiei și în specializarea internațională. În fine, dacă comerțul internațional se desfășoară în măsură crescândă între țări cu structuri simetrice și nivel ridicat de dezvoltare economică, cooperarea permite adâncirea schimburilor și între țări cu structuri și niveluri diferite de dezvoltare, ca urmare a faptului că ea generează specializarea în interiorul subramurilor.

Cooperarea microeconomică internațională reprezintă o conlucrare între doi sau mai mulți parteneri care are ca obiect o anumită repartizare a activităților economice și de cercetare. Ea este o formă superioară de colaborare, ce rezultă dintr-un grad înalt de specializare internațională, destinată fie obținerii și sporirii eficienței economice, fie creării unor produse sau inovații, fie ambelor obiective, care nu pot fi realizate sau nu pot fi realizate la fel de satisfăcător de fiecare partener în parte sau prin formele clasice de colaborare.

O trăsătură caracteristică a cooperării constă în faptul că ea se realizează între parteneri independenți. Continuitatea, stabilitatea îndelungată a intereselor economice ale partenerilor constituie o altă caracteristică proprie cooperării economice. Cooperarea economică internațională constă în echilibrarea, în diferite proporții, a schimburilor prin livrări reciproce între partenerii la cooperare.

Studiul practicii economice, precum și al literaturii de specialitate, atestă că o caracteristică fundamentală a cooperării constă în coordonarea funcțiilor, fie prin realizarea în comun a unor acțiuni, fie prin repartizarea

acestora între parteneri, ceea ce permite obținerea unor rezultate inacceptabile, de altfel, fiecărui partener în mod individual sau în forme clasice de comerț. Repartizarea între parteneri a îndeplinirii unor funcții condiționează o strânsă interdependență a lor. De menționat că funcția de conducere în cadrul cooperării poate fi realizată fie în comun, fie separat, dar coordonat.

Bibliografie:

1. Cobzaru I. Relații economice internaționale. - București: Editura Economică, 2000.
2. Moisuc C., Pistol L., Gurgu E. Economie internațională. - București: România de Măine, 2005.
3. Denuța I. Relații economice internaționale. - București: Editura Economică, 1999.
4. Albu A. Cooperare economică internațională. - București: Expert, 1995, 2001.

Prezentat la 17.01.2010